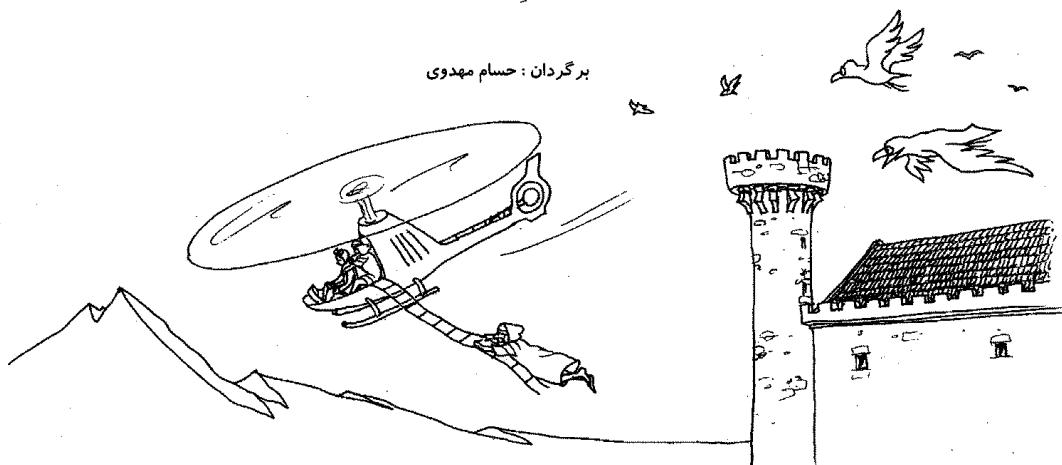

عشق عمودی

ژان پیر پتیت

برگردان: حسام مهدوی

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

روزی روزگاری در وست فالن قصری بود که به «بارون تاندرتن تراک» تعلق داشت. او با همسر و دخترش، کونگوند، در آنجا زندگی می‌کرد. جوانی به نام کاندید نیز در قصر زندگی می‌کرد. او پسر یکی از والدین آقای بارون و از نژاد هشتاد شکارچی بود. همچنین فیلسوفی به نام استاد پانگلوس در قصر زندگی می‌کرد که دوستدار نوشه‌های لایپنیتس و عمیقاً بر این اعتقاد بود که هیچ اثری بدون علت نیست و در والاترین جهان‌های ممکن، قصر سرور بارون زیباترین قصر و بانو بارون بهترین بانوی بارون ممکن است.

(*) روزی کونگوند جوان که هفده سال
داشت، در جنگل و در نزدیکی قصر، استاد
پانگلوس را دید که درسی از فیزیک تجربی
را به خدمتکار بانو بارون می داد. به خاطر
تمایل بسیار به علوم، او تجارب بسیاری را
مکرراً مشاهده کرد.

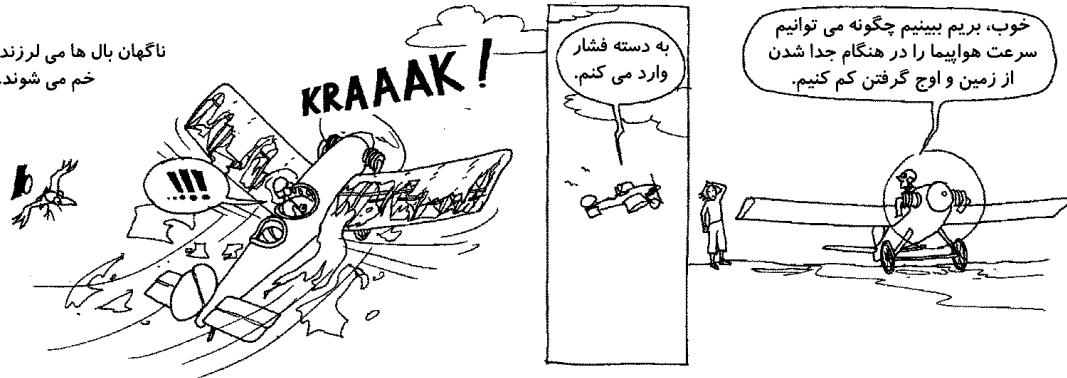
(*) بازآفرینی عیلی از متن ولتر، برگرفته از کتاب او به نام «کاندید»

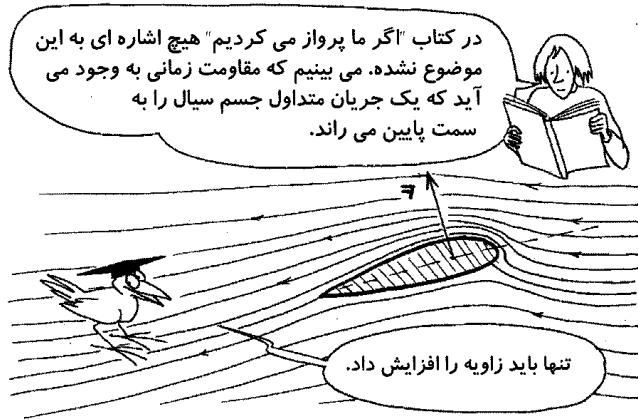
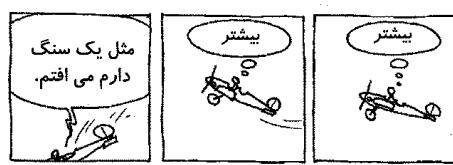
ناگهان بال ها می لرزند و به عقب
خم می شوند.

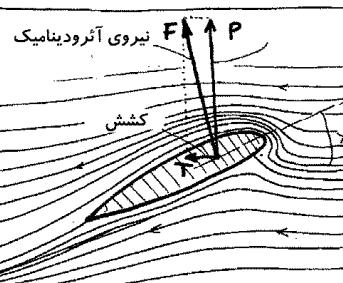
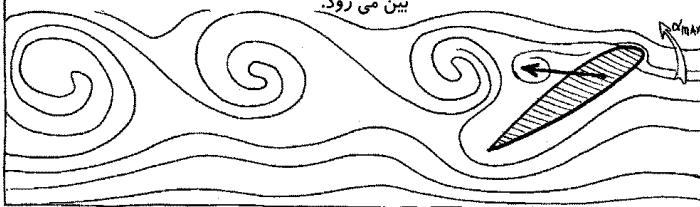
خوب، بريم بىنیم چگونه می توانیم
سرعت هواپیما را در هنگام جدا شدن
از زمین و اوج گرفتن کم کنیم.

باید که سر هواپیما به
سمت بالا بره و اگر
نشه باید بدونم که چرا.

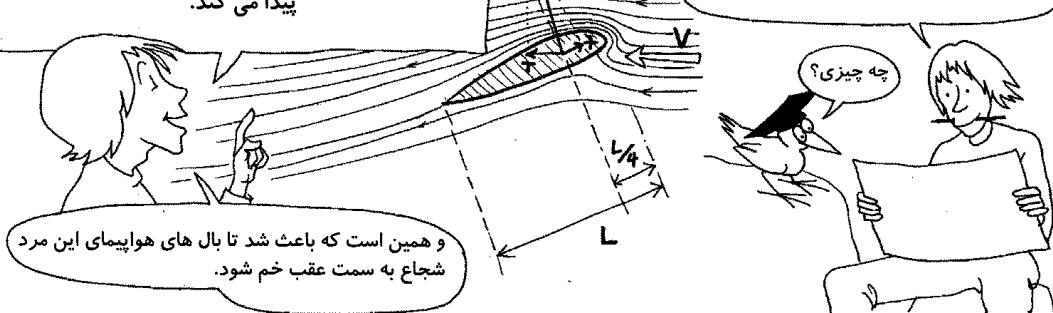

با تاثیر عاملی خاص شبکه جریان های سیال از بدنه جدا می شوند، در قسمت پایین دسته ای گردباد متناوب بسیار شدید به وجود می آید، دنباله به حرکت در می آید چرا که مقاومت از زمین می رود.

زمانی که نتیجه نیروی آیرودینامیک F (که شامل یک چهارم طول بدنه و طناب می شود) را بررسی می کنیم، جزئی دیده می شود که تا بخش انتهایی بدنه بال ادامه پیدا می کند.

زمانی تصویر جریانی مطابق با تاثیر عاملی قدرتمند را می بینم، متوجه چیزی می شوم.

اما حرف های او به قدری سوزان بود که نامه هایش
پیش از رسیدن به زمین می سوخت.

در این مدت کونگوند مدام برای
کاندید نامه می نوشت.

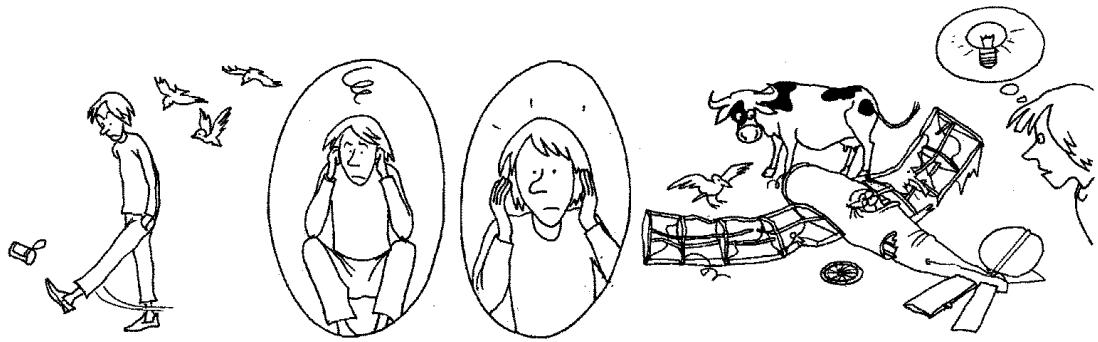
هواچرخ

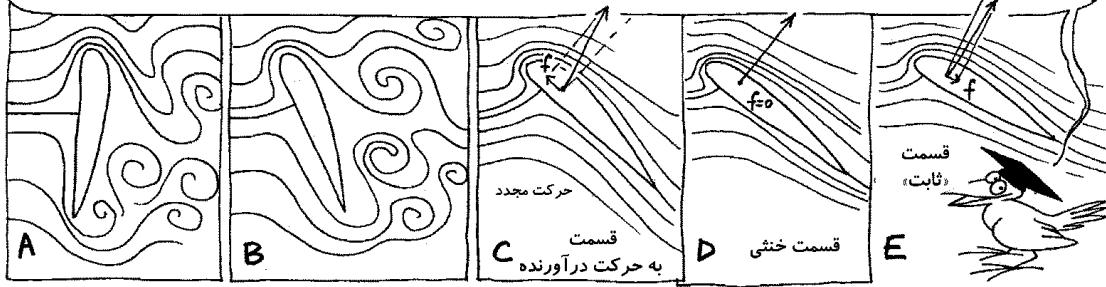

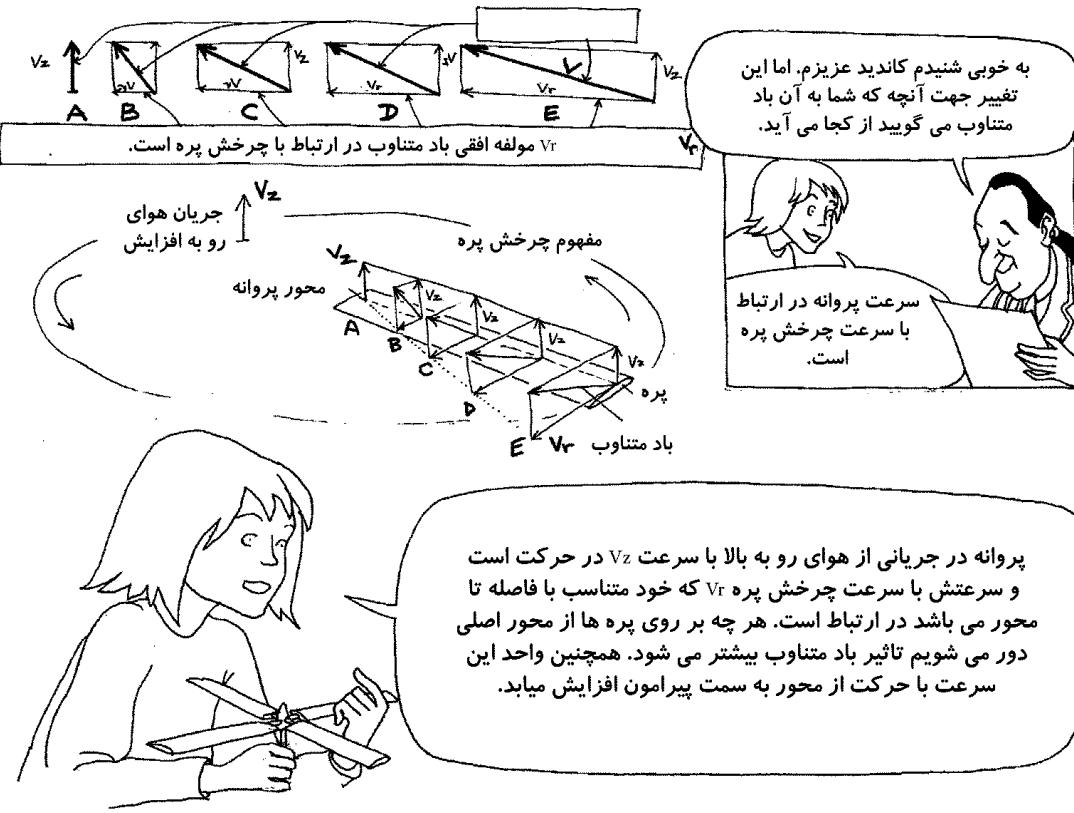

زمانی زاویه پرده نسبت به مسیر جریان باد متناوب کم می شود، جریان دوباره به حرکت در می آید (تصویر C)، نیروی آبرودینامیک (جزء F) منجر به حرکت در آمدن پرده می شود، در تصویر D، این نیرو از بین می رود و سپس در تصویر E معکوس می شود، پس جزء F حرکت پرده را کند می کند.

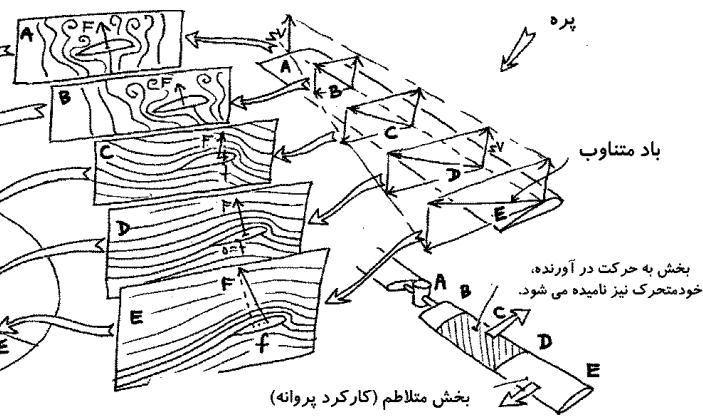

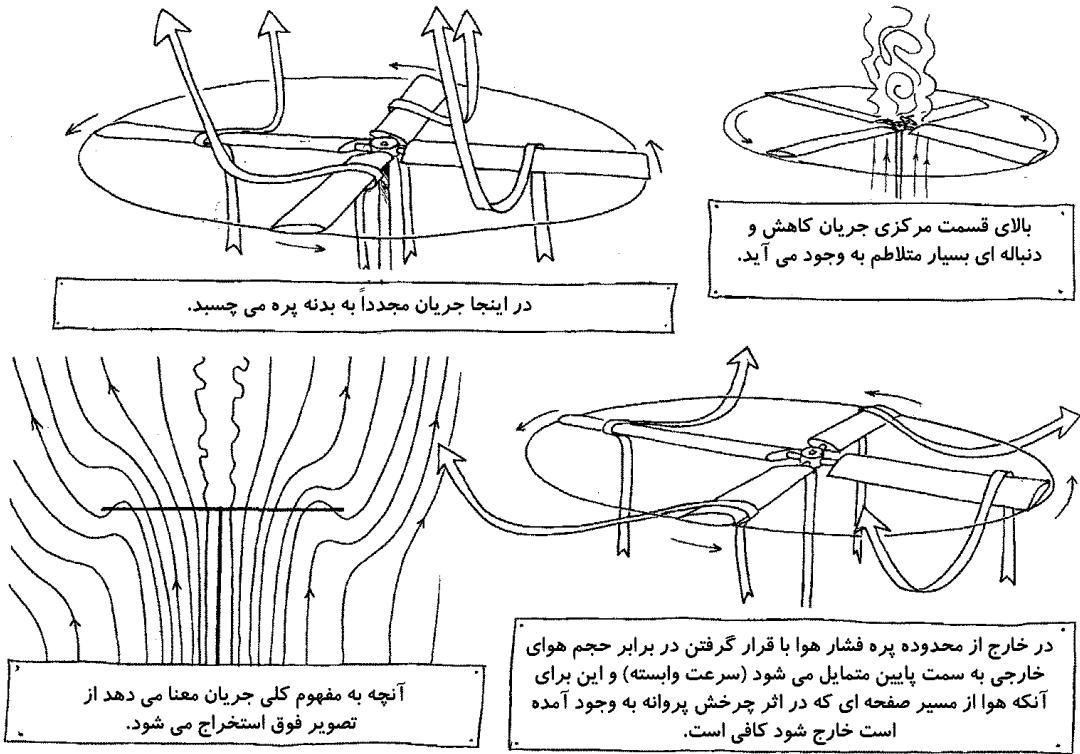
بسه به شیوه ای که باد متناوب به پره برخورد می کند جریان های گوناگونی به وجود می آید. برای به تصویر کشیدن این جریان ها از لوله ای استفاده می کنم که از خود دود ساطع می کند و به پره در حال چرخش متصل شده است. و این هم نتایج گوناگونی که من می توانم به دست بیاورم.

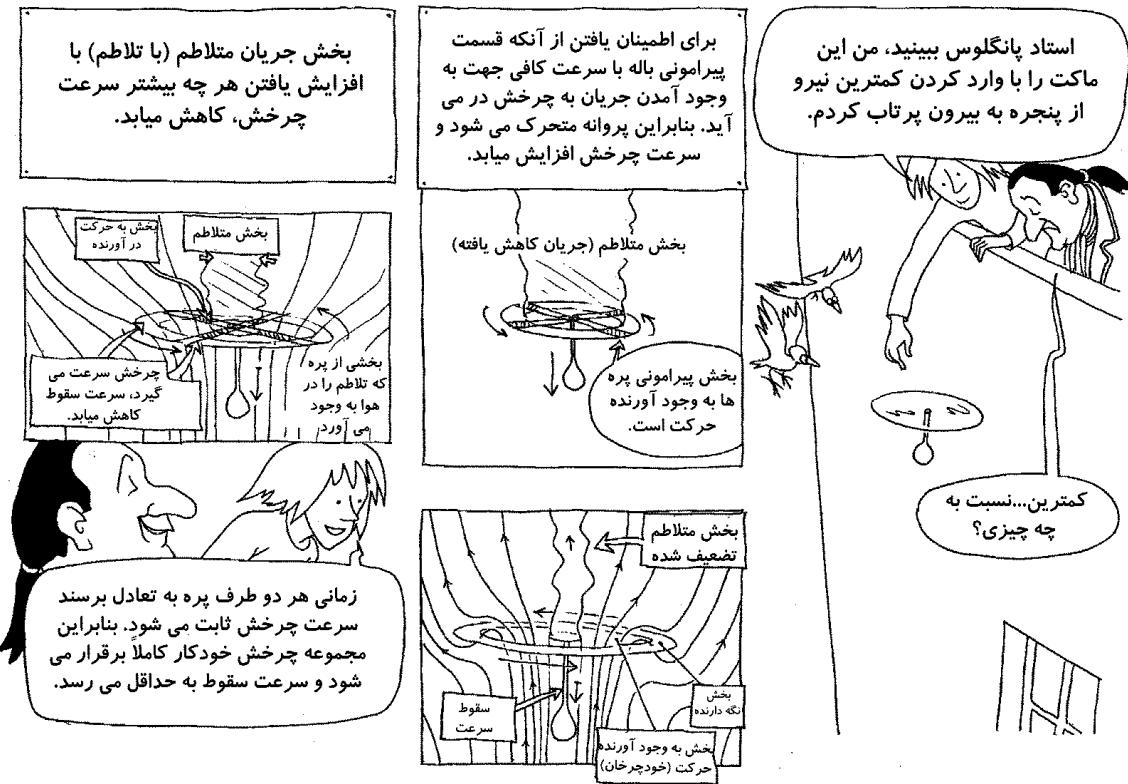
در تصاویر A و B جریان آرام می شود. پره تلاطمی قوی را به وجود می آورد. در تصویر C جریان به بدنه می چسبد. نیروی آبرودینامیک پره را به سمت عقب خم می کند. (بخش به حرکت در آورنده، «خودچرخان»، متحرک)

تمام این ها با تلاش زیان دولاسیروا

در تصویر E نیروی آبرودینامیک که همیشه به سمت بالا منتشر می شود، باعث محدود شدن و توقف پره می شود. تصویر D موقعیت محدود را به تصویر می کشد ($F=0$). در این مجموعه از چرخش خودکار، قسمت هاشورخورده بخش به وجود آورنده حرکت است، این در حالی است که انتهای پره ثابت می باشد. مجموعه ای خودایستا به وجود می آید

سرعت در انتهای پره ها به حد کفايت برای جسبیدن جریان به بدنه نیست. بنابراین نیروی به وجود آورده حرکت نیز وجود ندارد. عدم استقرار مجموعه چرخش خودکار: ماکت مانند تکه سنگی می افتد.

اگر شما در زمان حرکت نیروی چرخشی کافی را ندهید چه اتفاقی می افتد؟

من یک لحظه به این فکر کردم که این دستگاه می تواند به دوشیزه کونگووند اجازه دهد تا در مورد آزادیش فکر کند. اما فکر کنم این کاری برای شکستن استخوان ها است.

همچنین می توان با رها کردن یک صفحه، دارای حفره هایی که قطر آن ها به تدریج با دور شدن از مرکز کاهش میابد، بخش های متخلخل گوناگونی را به وجود آورد تا به چین جریانی دست یافت.

مدیریت

بدون حفره: جریان با صفحه برخورد می کند.

بخش
متخلخل

این صفحه
نی چرخد

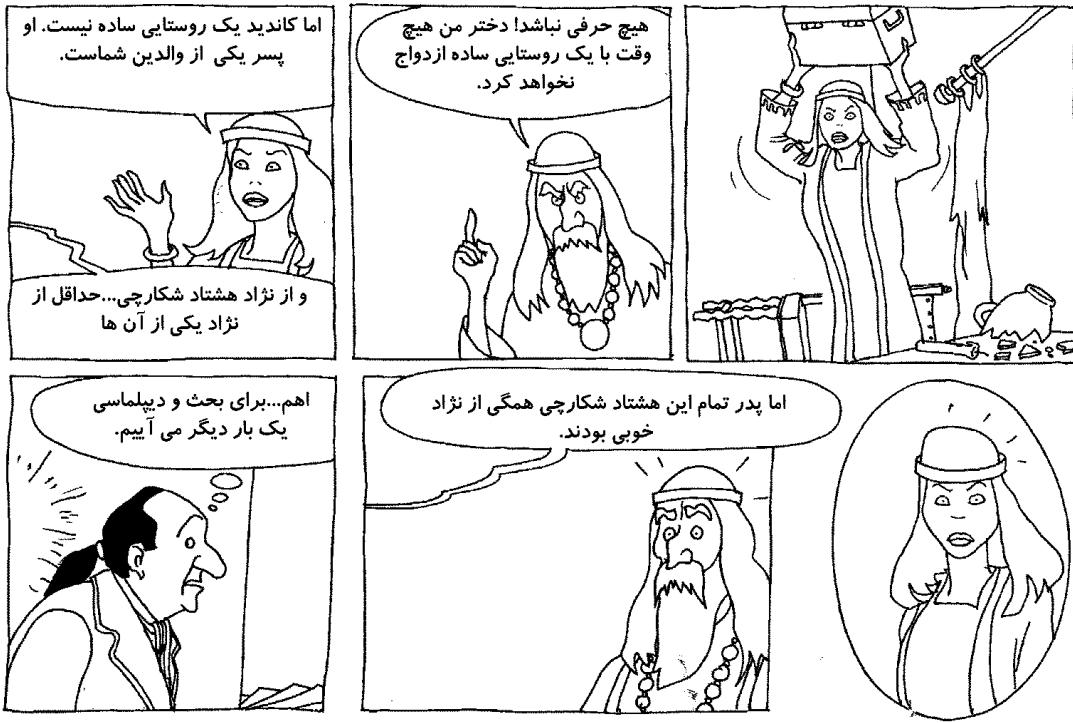
به طور خلاصه هواچرخ نوعی شباهت و نزدیکی با بادیادکی متخلخل دارد که حفره های آن از سمت مرکز به پیرامون کاهش میابد و حفره ای بزرگ در مرکز آن قرار دارد که از آن هوا متلاظم عبور می کند.

(*) هنوز حرکت می کند
حال که راز چرخش خودکار پروانه روشن شد تنها باید اندکی شیب به آن داد. بنابراین پروانه مانند یک صفحه متخلخل است که حفره های آن از سمت مرکز به پیرامون کاهش میابد.

* گالیله

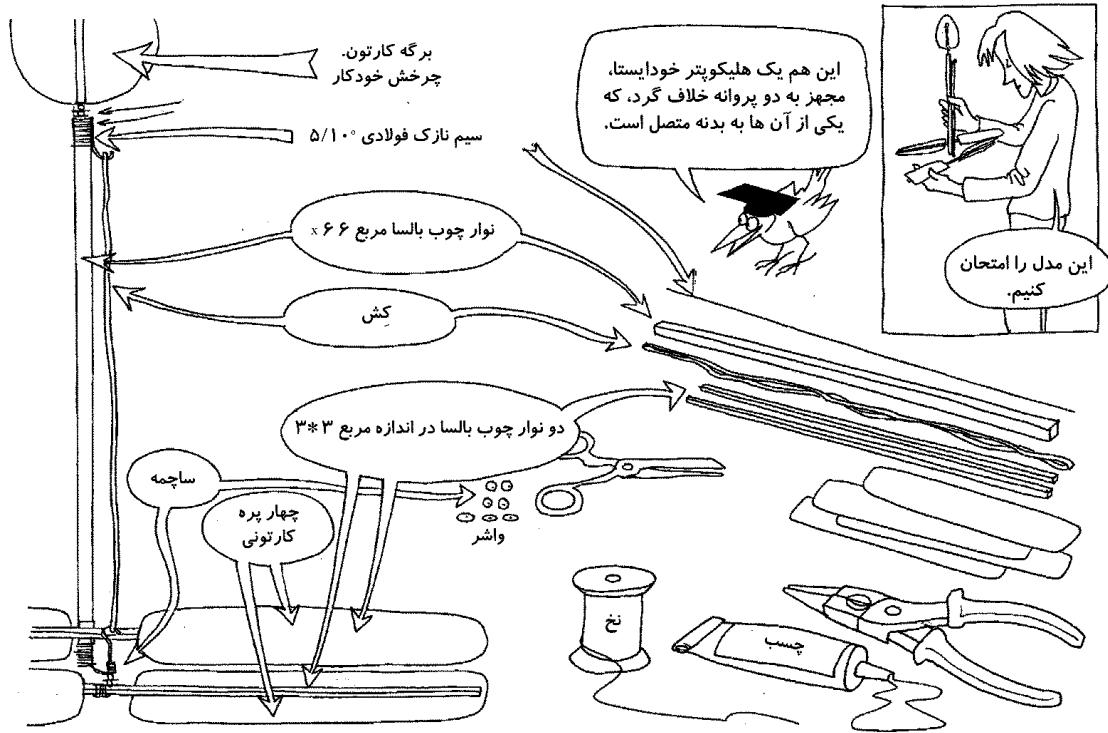

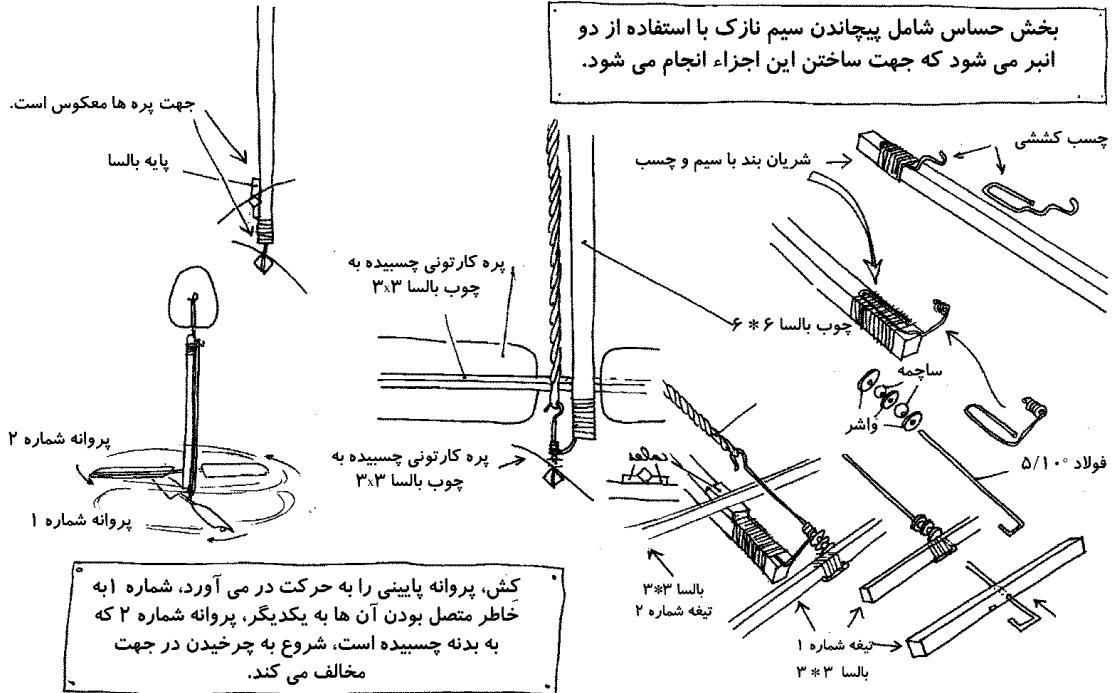

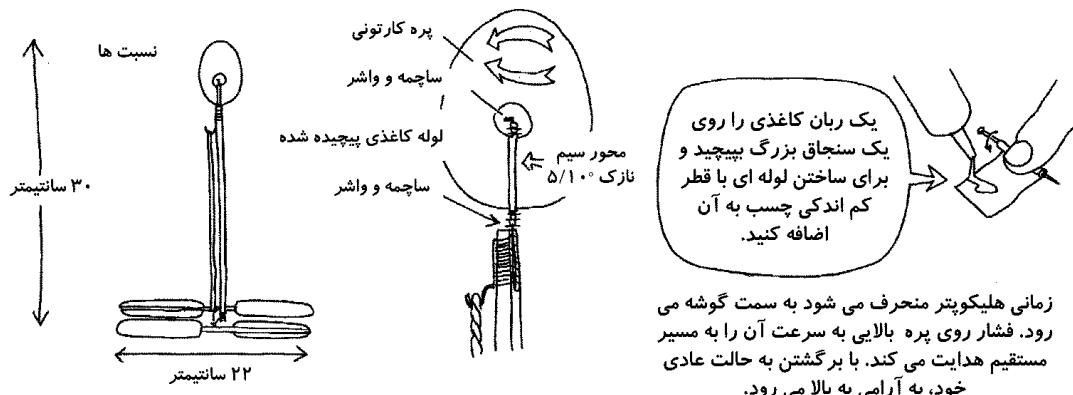
گشتاور

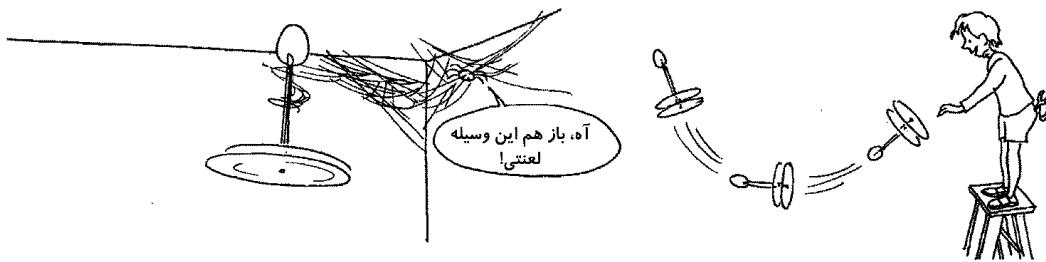
(*) و تعداد آنها می تواند تا ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ با بیشتر افزایش یابد.

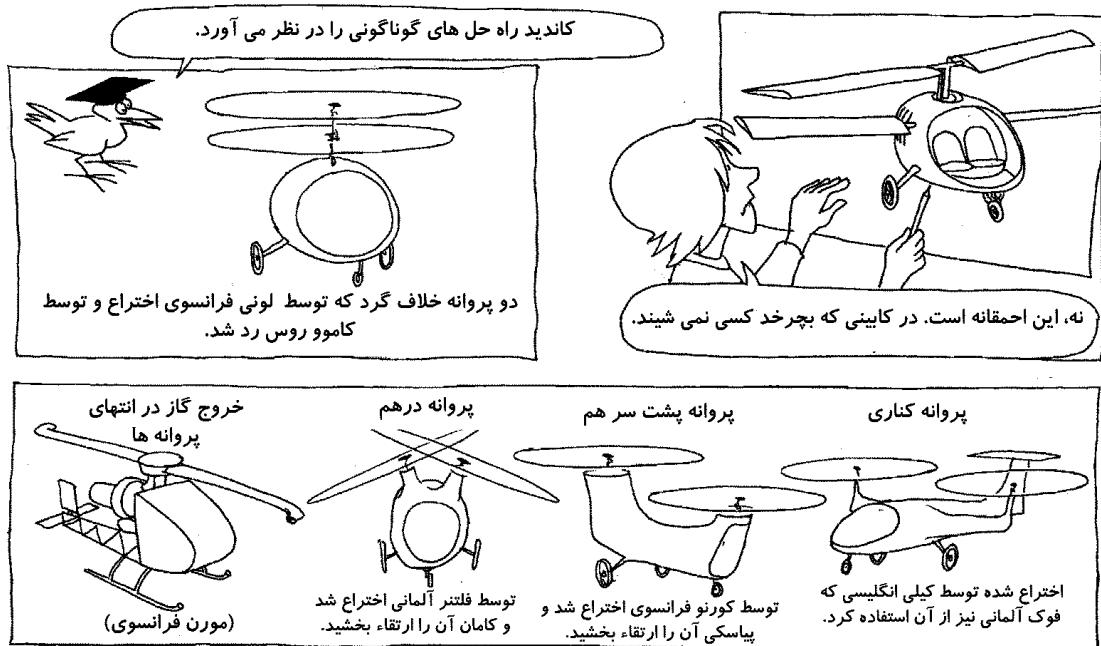

زمانی هلیکوپتر منحرف می شود به سمت گوشه می رود. فشار روی پره بالایی به سرعت آن را به مسیر مستقیم هدایت می کند. با برگشتن به حالت عادی خود، به آرامی به بالا می رود.

(*) زمانی بچه بودم از این ماشین برای از بین بردن تار عنکبوت هایی که از سقف قصر تیورس در دو-سور آویزان بود، استفاده می کردم.

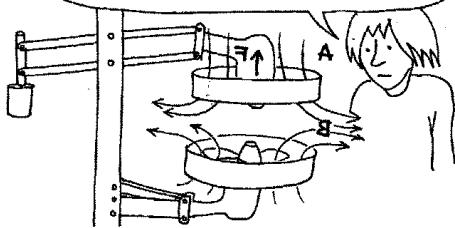

ایو لو بک کتابی با تصویرهای بسیار با ارزش نوشته است که عنوان آن «تاریخ پرفراز و نشیب هلیکوپتر» بین سال های ۱۴۸۶ تا ۲۰۰۵ است که در انتشارات ژان دوکرت به چاپ رسید. شما می توانید در این کتاب تمام گونه های هلیکوپترهایی که توسط انسان ها تصویر شده است را بینید.

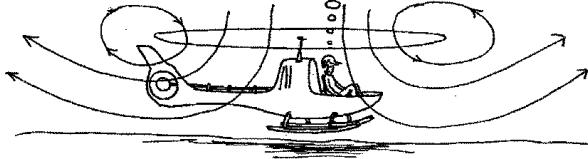

اثر زمین

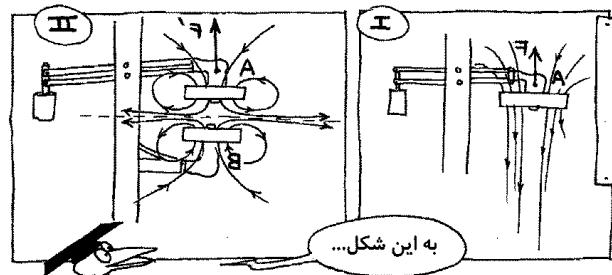
این ماشین چیزی جز یک پنکه بزرگ و خوب نیست. من آن ها را می گذارم تا مقابل یکدیگر کار کنند.

جالب است، من توانستم خودم را با نیرویی کمتر نزدیک زمین نگه دارم. (*)

با نیرویی برابر، زمانی پنکه A در برابر پنکه B که هوا را به درون پنکه دیگر می دهد کار می کند، نیروی بالا رونده که در پنکه اول وجود دارد از اهمیت بیشتری برخوردار است.

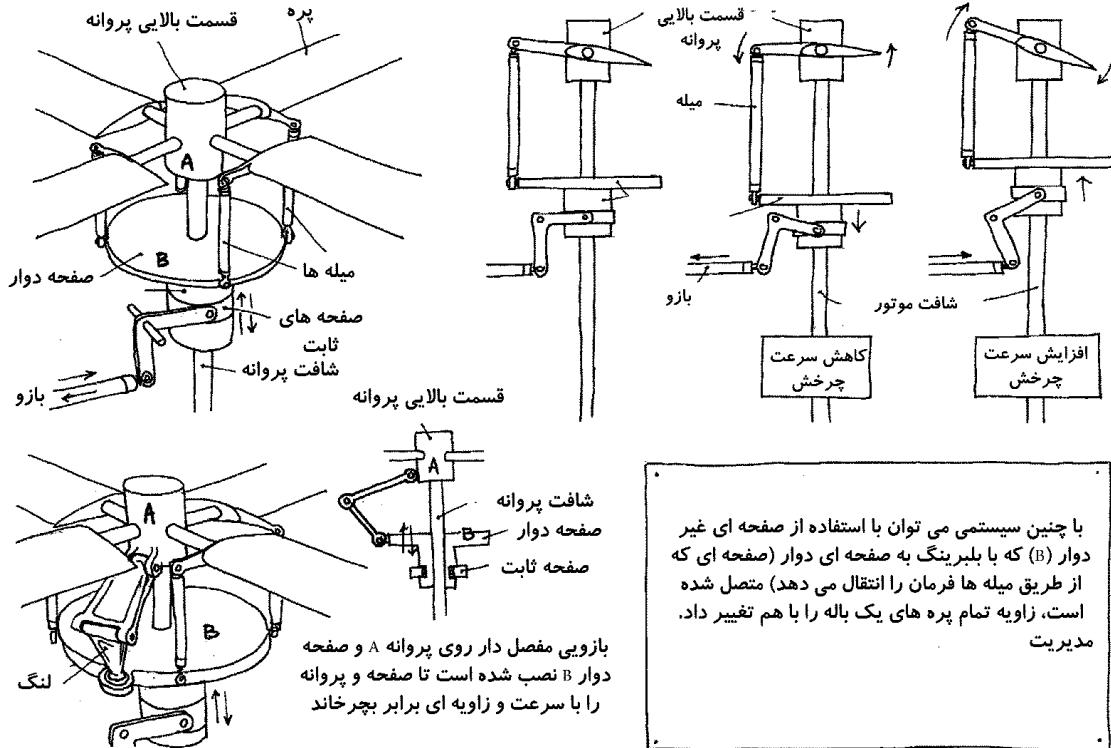
جریان تصویر ۲، زمانی که پنکه مقابل زمین کار می کند، نیز همان طور خواهد بود.

(*) اثر زمین زمانی اهمیت پیدا می کند که فاصله پروانه تا زمین برابر یا کمتر از نصف قطر آن است.

افزایش دور در دقیقه

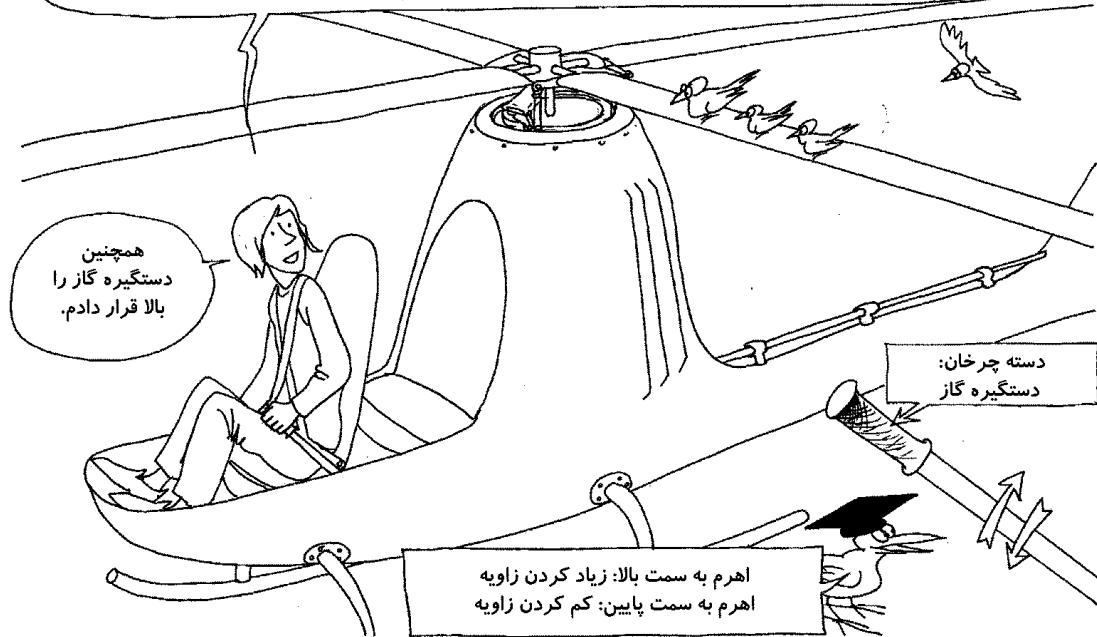
(*) زمانی که موتور به صورت ناگهانی از کار می افتد، چرخش پروانه به شکلی خطرناک در یک ثانیه کند می شود.

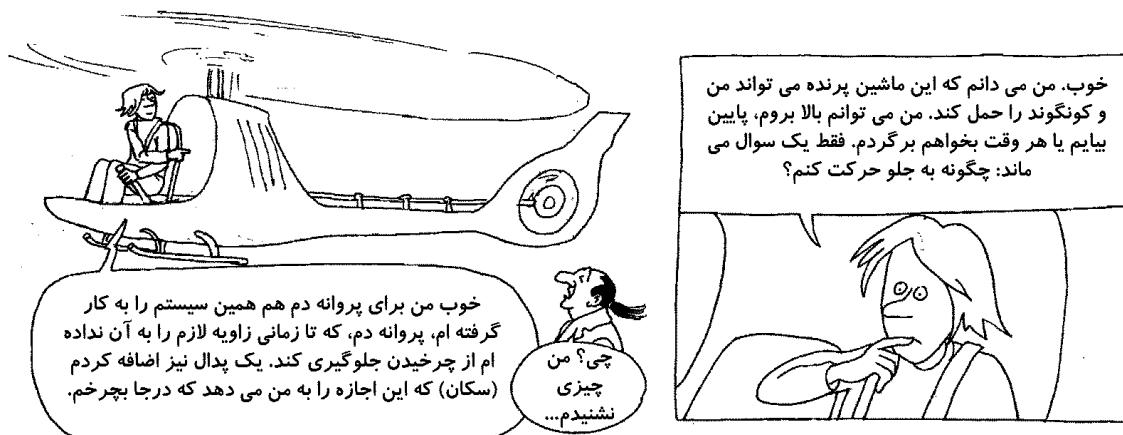

با چنین سیستمی می توان با استفاده از صفحه ای غیر دوار (B) که با بلبرینگ به صفحه ای دوار (صفحه ای که از طریق میله ها فرمان را انتقال می دهد) متصل شده است، زاویه تمام پره های یک باله را با هم تغییر داد.

مدیریت

من از یک اهرم فرمان استفاده کردم که با کمک یک اهرم از اتاقک خلبان به من این اجازه را می دهد که زاویه کلی پره ها را به دلخواه تغییر دهم.

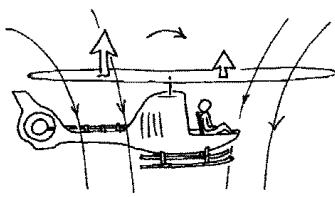

خوب، من می دام که این ماشین پرنده می تواند من و کونگوند را حمل کند. من می توانم بالا بروم، پایین بیایم یا هر وقت بخواهم برگردم. فقط یک سوال می ماند: چگونه به جلو حرکت کنم؟

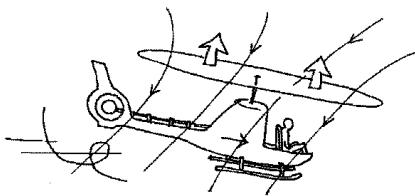

ایستا

حرکت انتقالی

اگر بتوانم از طریق تغییر مدور زاویه، مقاومت پره های پروانه را زمانی که پروانه به سمت عقب است افزایش، و زمانی که به سمت جلو می باشد کاهش دهم، می توانم از شبیش شدن آن جلوگیری کنم و به حرکت انتقالی به سمت جلو وادار کنم.

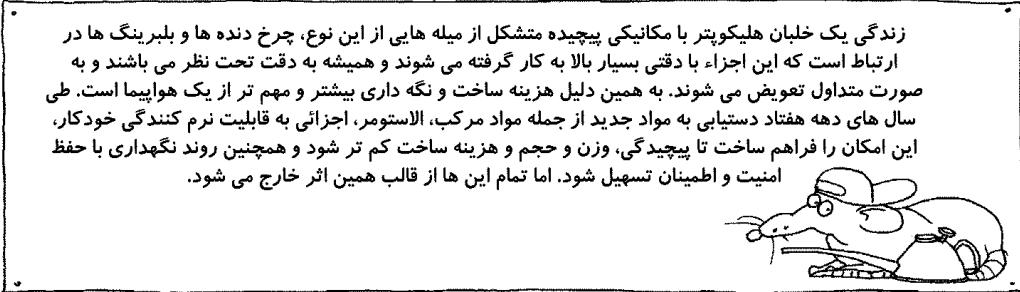
زاویه پره های من نسبت به محل قرار
گرفتن صفحه دور که روی شافت
پروانه قرار دارد و به بالا و پایین
حرکت می کند، به دست می آید.

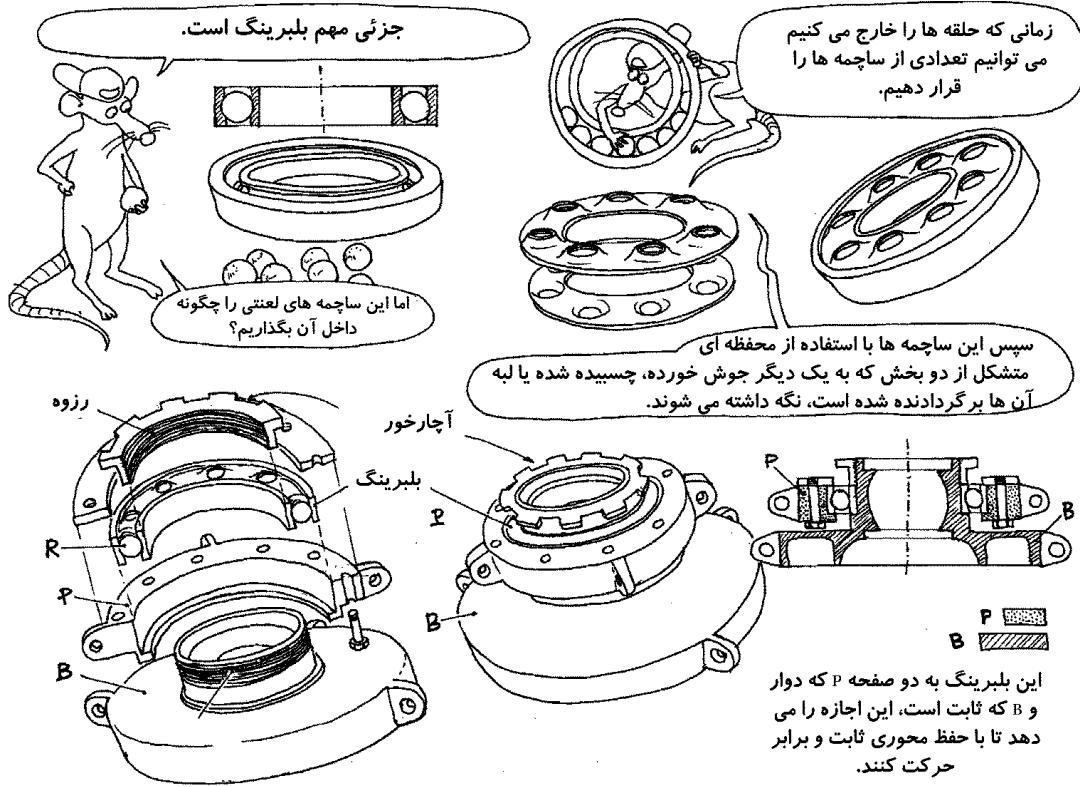
صفحه گردان
متعری

شافت
پروانه

اگر نوعی می توانستم کاری کنم که این صفحه در حال چرخش دارای شبیب باشد، آن وقت می توانستم این تغییر مدور زاویه پره ها (*) را به وجود آورم، اما چگونه برای این صفحه مفصل نصب کنم و تمام این کارها را انجام دهم؟

(*) توسط پسکارا اسپانیایی اختراع شده است که مفهوم چرخش خودکار را به معنا رسانده است.

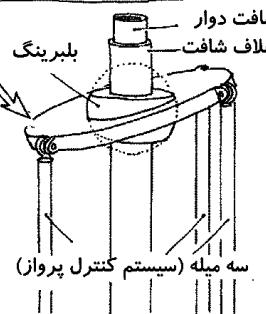
دوست عزیزم نمی خواهم ناراحتت کنم اما
هوابیما شما از نظر مکانیکی مسخره است.

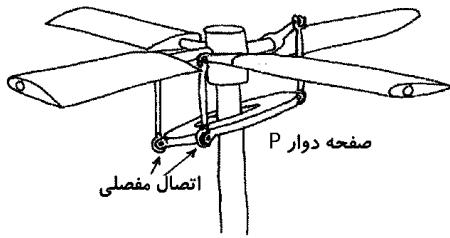
برای راست کردن چیزی که بین آن است راه چاره گذاشتن
یک مفصل است.

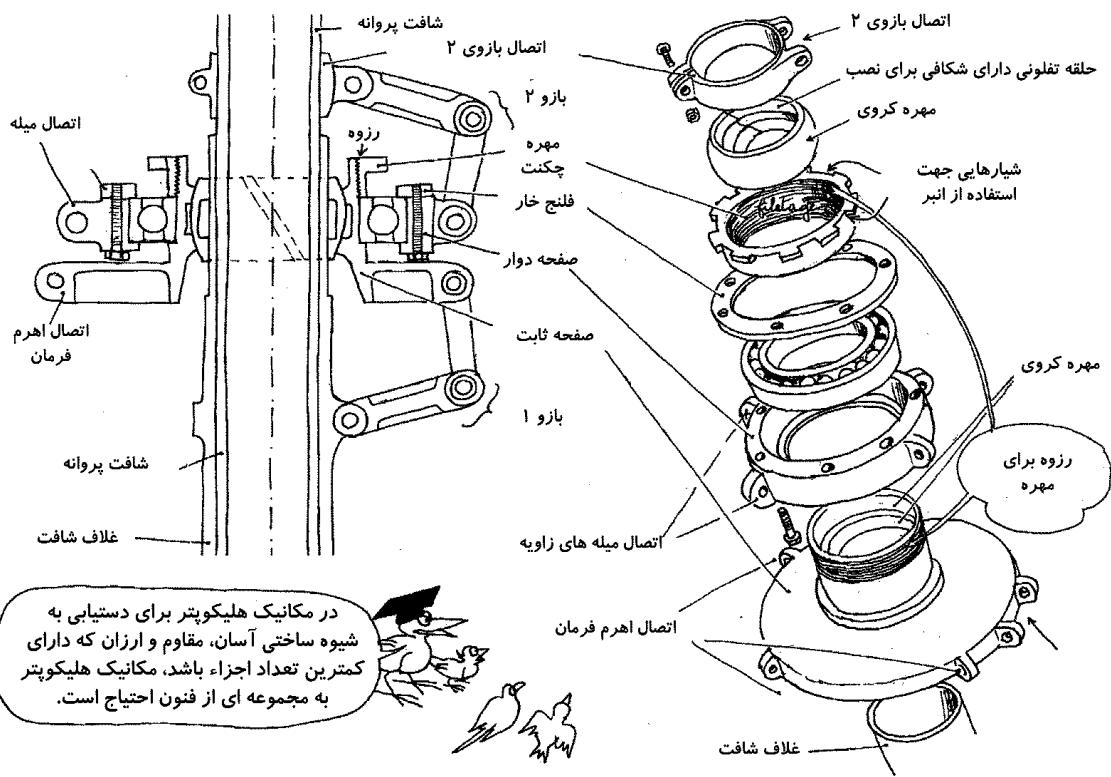
صفحه غیر دوار B با یک بلبرینگ از صفحه دوار P جدا
می شود (صفحه قبل را ببینید). این صفحه دوار از طریق
میله های زاویه دهنده شب پره ها را تنظیم می کند.

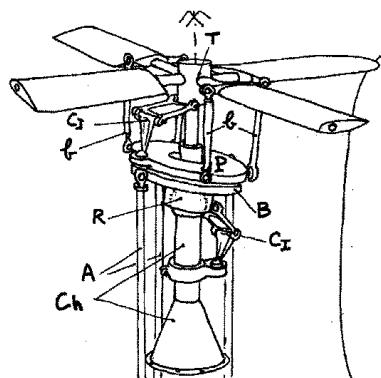

روی این مفصل، صفحه ای غیر دوار قرار می گیرد که حرکت آن توسط
اهرم کنترل پرواز انجام می شود. صفحه دوار با استفاده از میله های تغییر
سرعت، زاویه پره ها را کنترل خواهد کرد

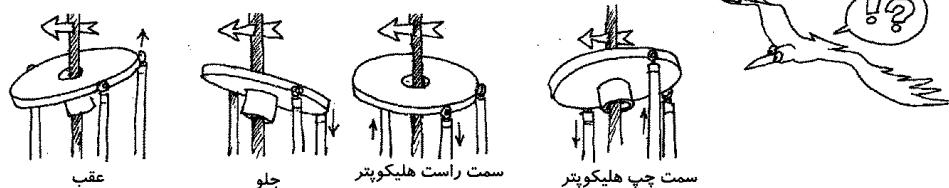
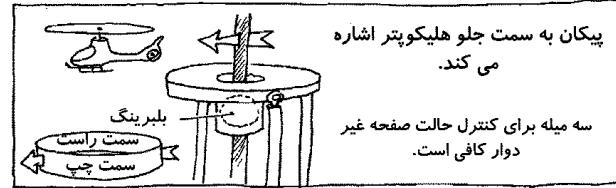
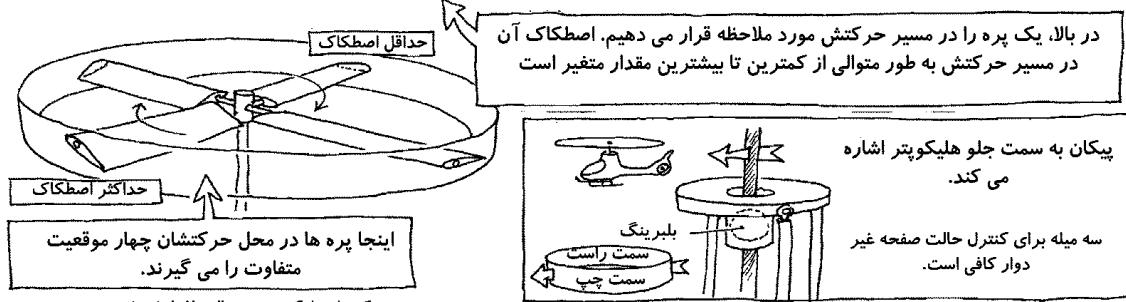
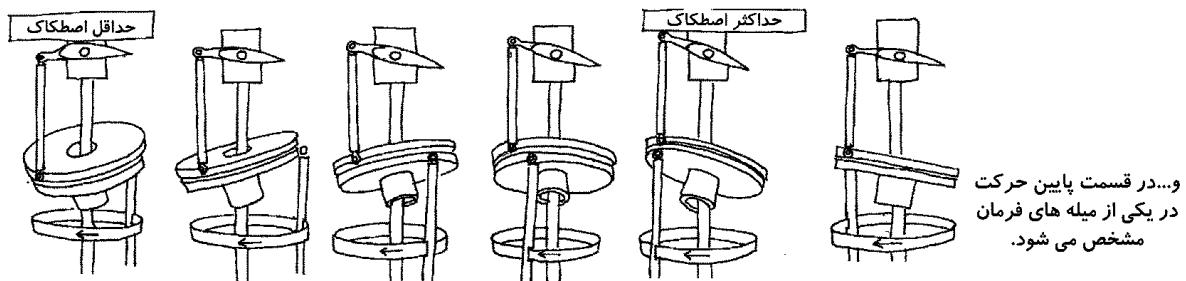

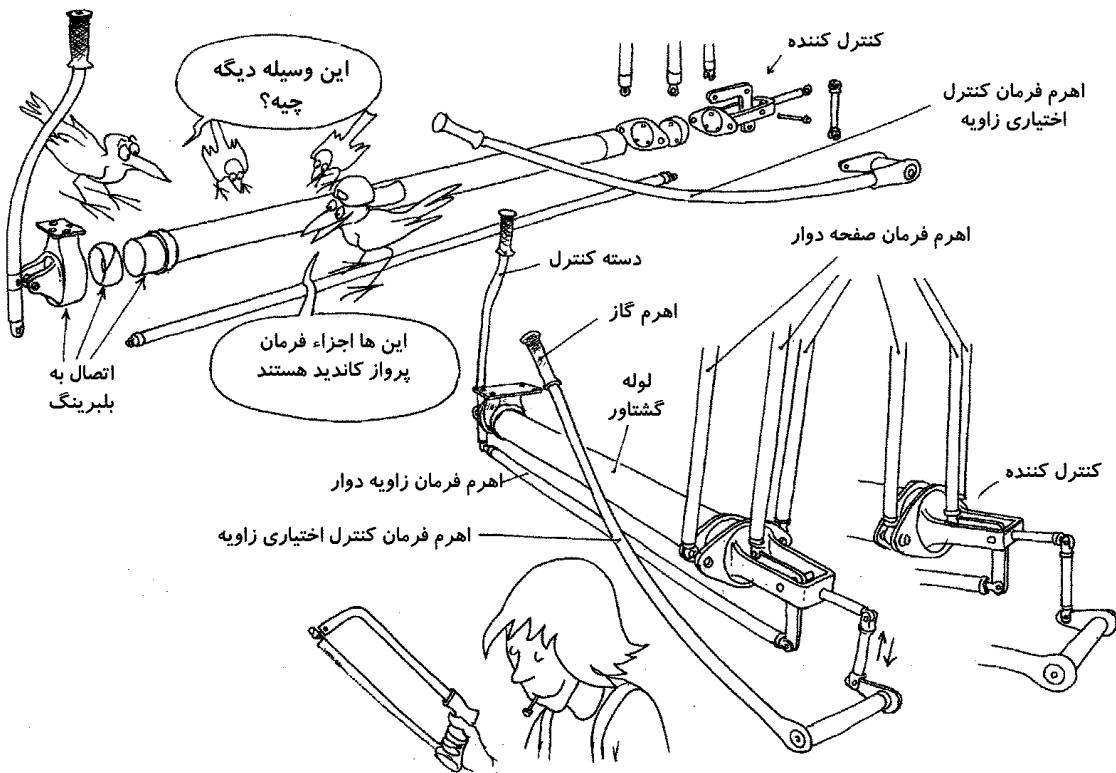

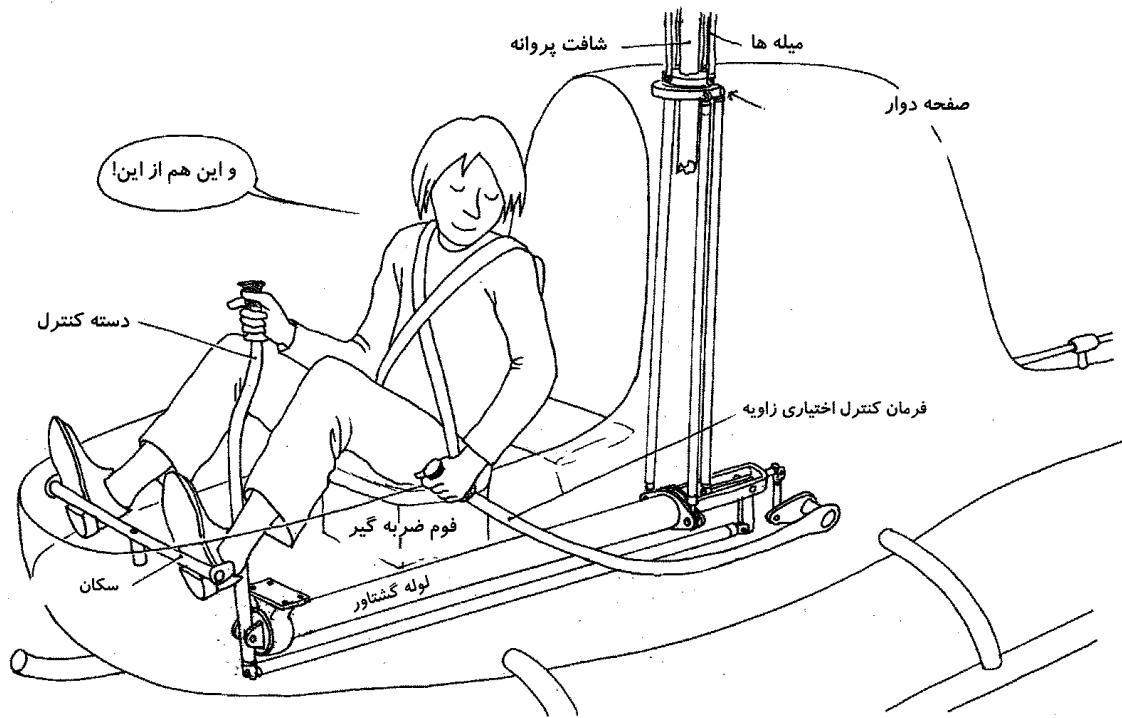

به توصیف تصویر دیگری برگردیم که فهم آن نیز راحت تر است. اهرم فرمان (A) از سه میله و صفحه ای غیر دوار که توسط پروانه ای (R) که به صورت آزاد روی رولبرینگ (Ch) و به صورت جدا از بدنه هلیکوپتر می چرخد تشکیل می شود و عمل افزایش یا کاهش ارتفاع و متمایل شدن به طرفین را انجام می دهد. بازوی اول (C_I) که روی رولبرینگ ثابت شده است، از هر گونه حرکت صفحه B نسبت به بدنه هلیکوپتر جلوگیری می کند (رولبرینگ Ch). صفحه دوار P با یک بلبرینگ (r) به صفحه غیر دوار متصل شده است. حالت قرار گرفتن صفحه B توسط خلبان و از طریق اهرم فرمان تعیین می شود. صفحه P این فرمان را از طریق میله ها به پره ها انتقال می دهد. بازو دوم قسمت بالایی پروانه (T) را از صفحه دوار P مجزا می کند که در صورت نبودن این صفحه، میله های تعیین زاویه هنگام ایفای نقش خود در زمان پرواز سرعت خواهند شکست.

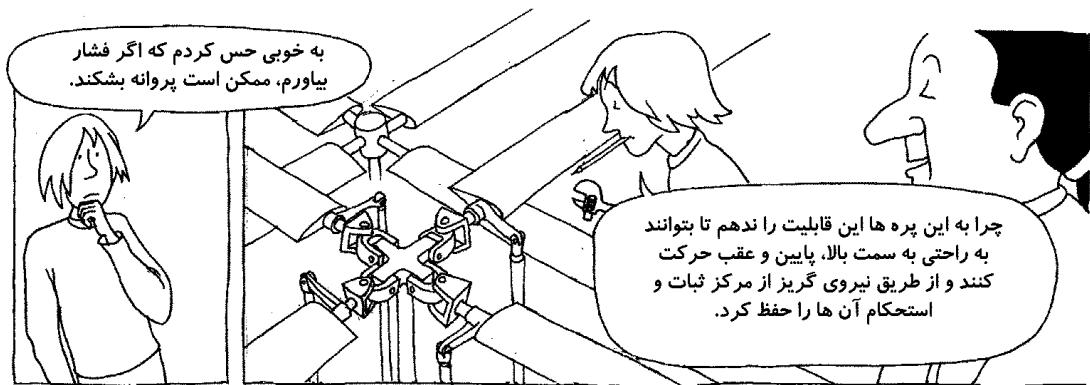

به محض آنکه خواستم تغییر مدور زاویه را انجام دهم به خوبی احساس کردم که هلیکوپتر می لرزید. مثل این بود که یک دست نامرئی وسط پروانه را گرفته است. اما با نگاه کردن از فاصله ای نزدیک تر علت اصلی این موضوع برای من روشن شد.

کار می کنه پانگلوس، کار می کنه! ماشینم همیشه سر و صدا می کنه اما طوری نیست که غیر قابل درک باشه. اما بر عکس پاسخ آن به اهرم فرمان همیشه غیر قابل درک است. با حرکت دادن اهرم به جلو، به سمت راست خود حرکت می کند. با حرکت دادن اهرم به سمت راست، سر ماشین به سمت بالا می آید و تا وارونه شدن پیش میره. با حرکت دادن اهرم به سمت چپ، سرمازیر می شود و به سمت جلو حرکت می کند. با حرکت دادن اهرم به سمت عقب به سمت چپ خود حرکت می کند.

چرا به این پره ها این قابلیت را ندهم تا بتوانند به راحتی به سمت بالا، پایین و عقب حرکت کنند و از طریق نیروی گریز از مرکز ثبات و استحکام آن ها را حفظ کرد.

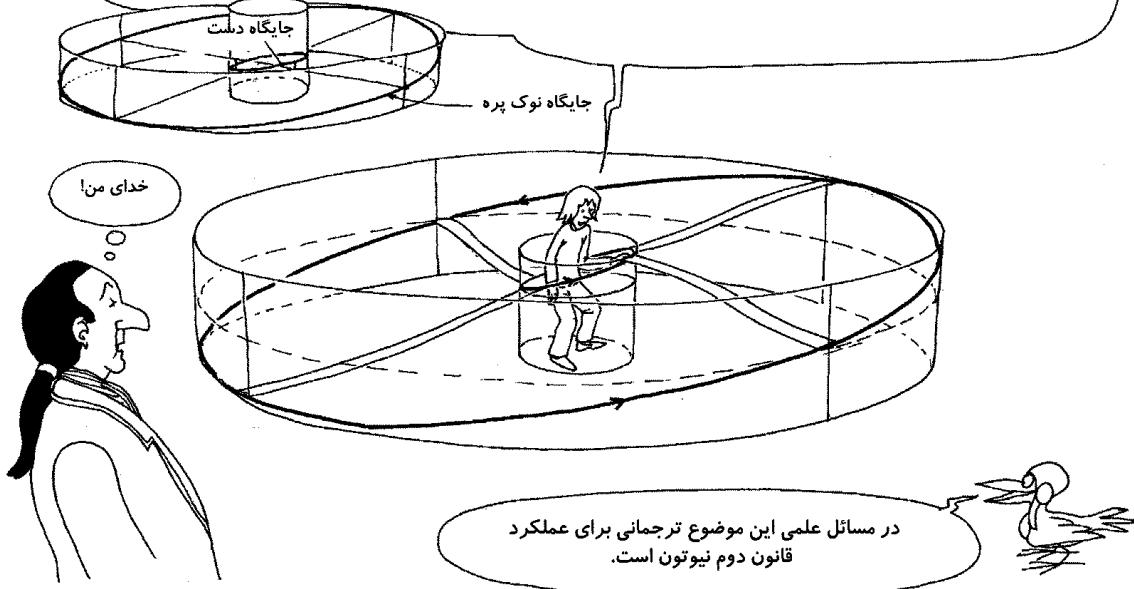

تغییر مدور

پانگلوس فکر کنم که فهمیدم، زمانی این پره را با چرخاندن به دور خودم از بالا به پایین حرکت می دهم و به گونه ای حرکتم را تنظیم می کنم تا مدت زمان نوسانی که وارد می کنم با مدت زمان چرخشم برابر باشد، تلفیق نیروی اینرسی و حالت کشسانی آن باعث می شود تا حرکت با تأخیری برابر با نوی درجه انجام می شود.

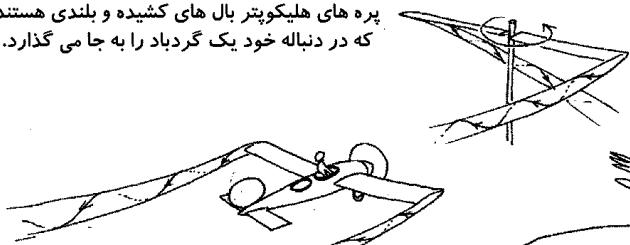

* آقای دولاسیروا که اهل اسپانیا است، از اولین تلاش هاییش برای ساخت هوایپما بدون بال با دیدن پروانه ساخته شده اش که بسیار سریع می شکست به این نتیجه رسید که بالهای دارای مفصل منعطف تر هستند.

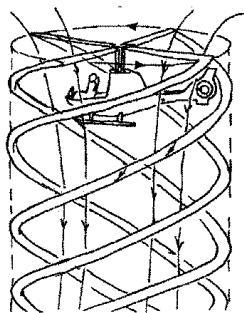
انتقال

پره های هلیکوپتر بال های کشیده و بلندی هستند که در دنباله خود یک گردباد را به جا می گذارد.

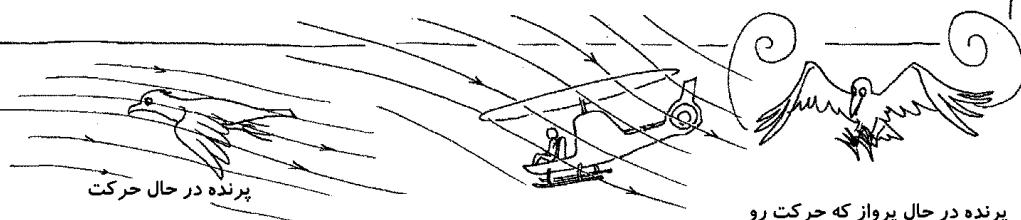

این حرکت پیچشی باد که در نوک بال به وجود می آید، در ارتفاع بالا باعث فشردن بخار هوا و تبدیل آن به آب می شود. (دنباله ی متراکم سازی)

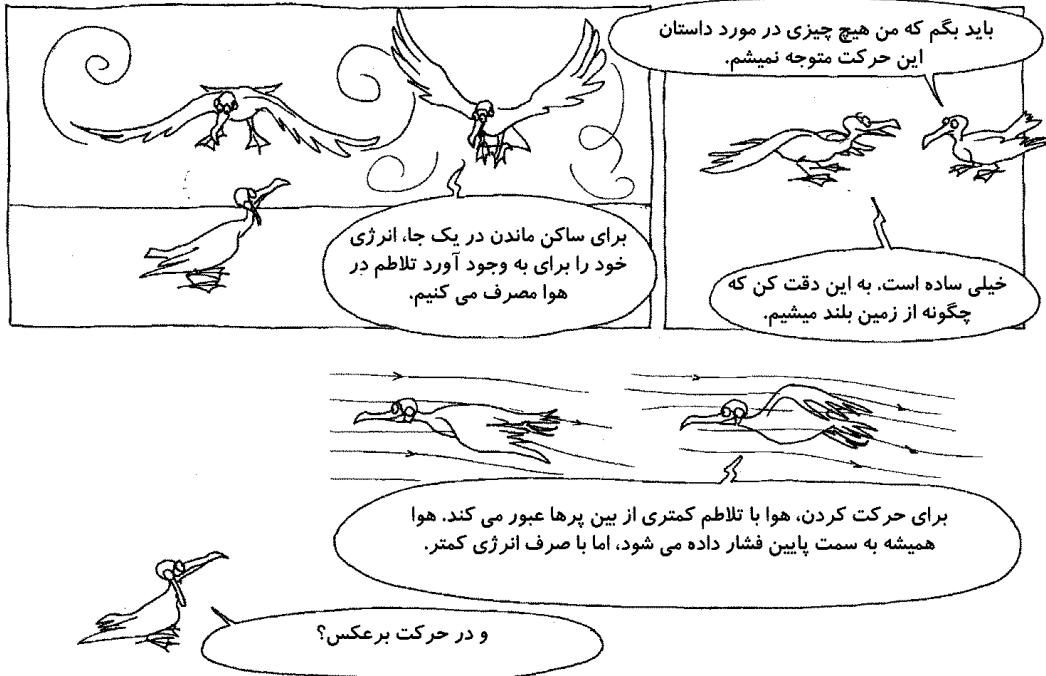
این تلاطم غیر مفید نشان دهنده اتفاف انرژی است.

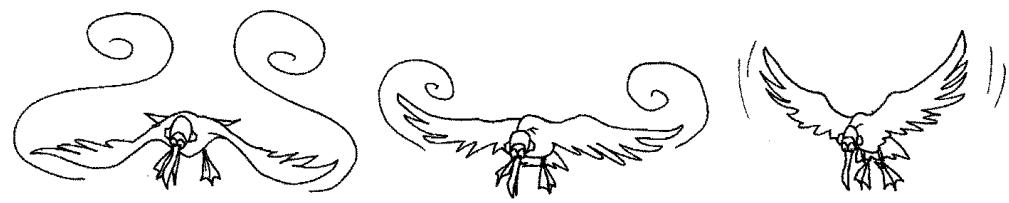

زمانی هلیکوپتر به حرکت در می آید، سرعت جریان کاملاً تغییر می کند. حرکت پیچشی باد اهمیت خود را از دست می دهد و از این طریق ماشین مصرف انرژی کمتری را خواهد داشت.

پرنده در حال پرواز که حرکت رو به جلو ندارد

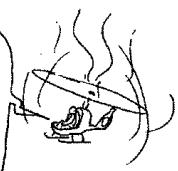

و در اینجا دوباره با به وجود آوردن تلاطم در هوا به روش پرواز ثابت
 بر می گردی و به همین جهت انرژی بیشتری مصرف می کنی.

۶۰

حسن می کنم که هلیکوپتر من به شکل توده ای بد
قواره در آمده که کاملا بی ثبات است. باید هر چه
سریع تر از آن خارج شوم. قطعا سقوط عمودی با
سرعت بالا اصلا چیز خوبی نیست.

ای وای، این کاملا بی ثبات است.

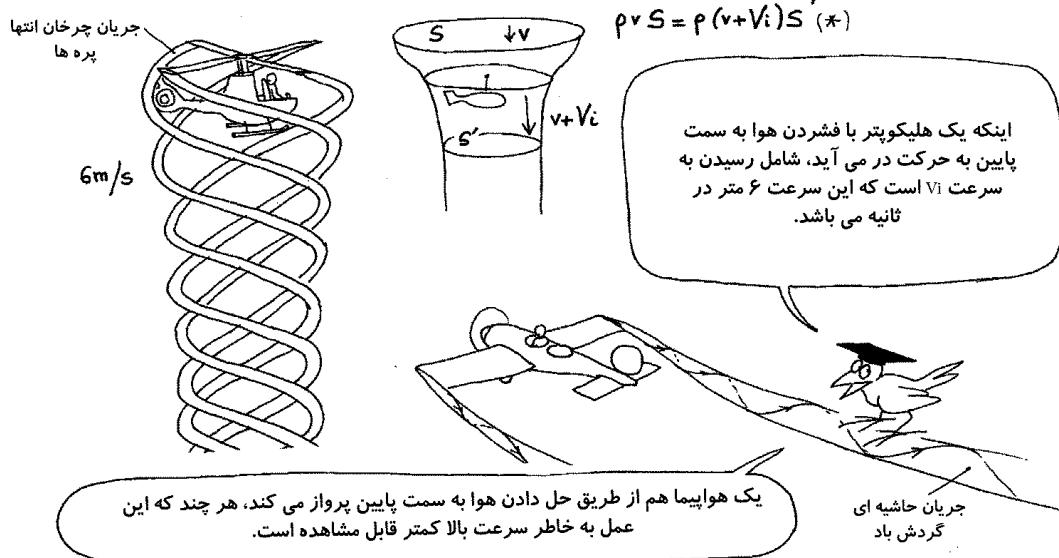
و علاوه بر آن
می لرزد...

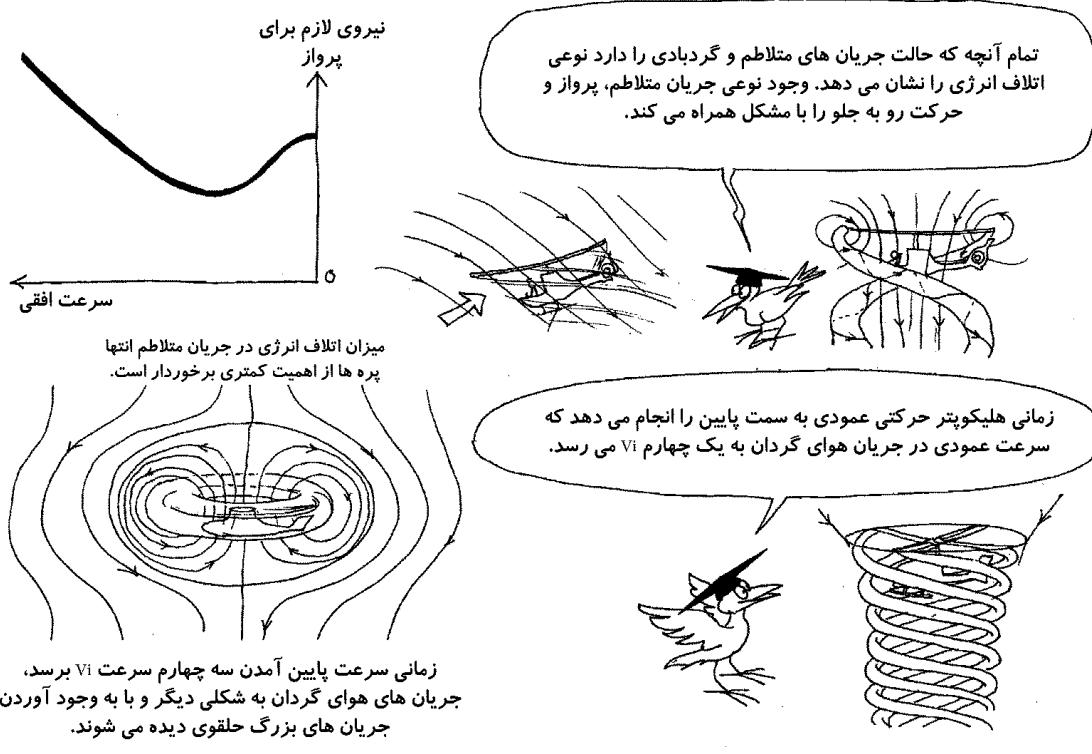
پانگلوس من هدف را از دست دادم. نزدیک شدن کاملا
عمودی ممکن نیست.

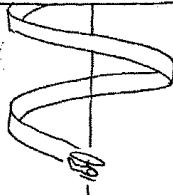
سرعت القا شده

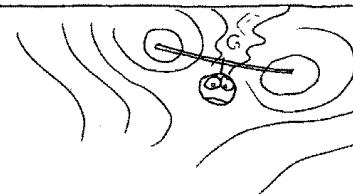
*این رابطه، حفظ جریان هوا و مقدار ثابت چگالی ρ را شرح می دهد. این اظهار می کند که مقدار S از مقدار S بسیار کمتر خواهد بود.

همچنین خلبانان ترجیح می دهند برای فرود به سمت یک جایگاه، نوعی حرکت مارپیچی را با حفظ روندی ثابت به کار بگیرند.

هر پره به طور پیوسته جریان هوای گردان پره قبلی را می گیرد و آن را تقویت می کند. اتلاف انرژی افزایش میابد. علاوه بر آن، این هندسه بسیار غیر ثابت است.

در نتیجه:

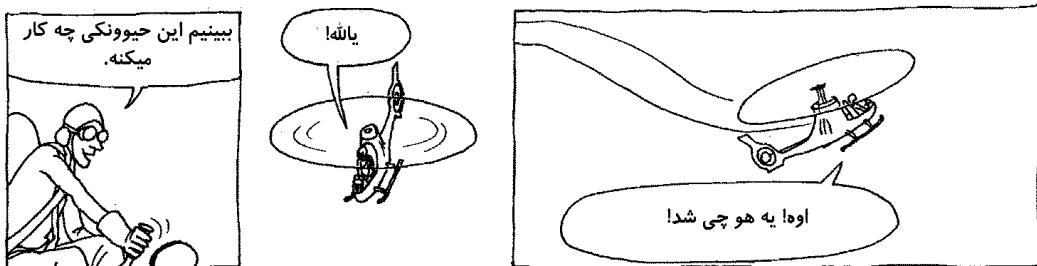
در پرواز افقی به بالای برج نزدیک شدم. در آخرین لحظه سرعتم را کم کردم و به پرواز در حالت ثابت رسیدم و سپس با سرعتی مناسب حرکت عمودی به سمت پایین را انجام دادم، که می توان آن را یک متر در ثانیه در نظر گرفت.

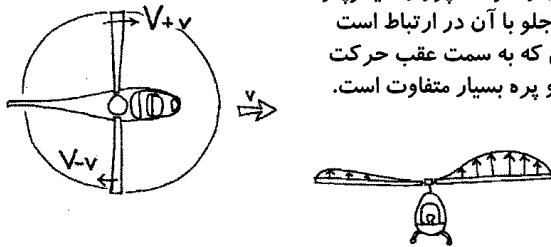
حالا مجدداً تلاش هایمان را در پرواز از سر می گیریم.

برای گریز از این حرکت خطرناک از حالت گردان استفاده می کنم.

توقف فعالیت پره حرکت کننده به عقب

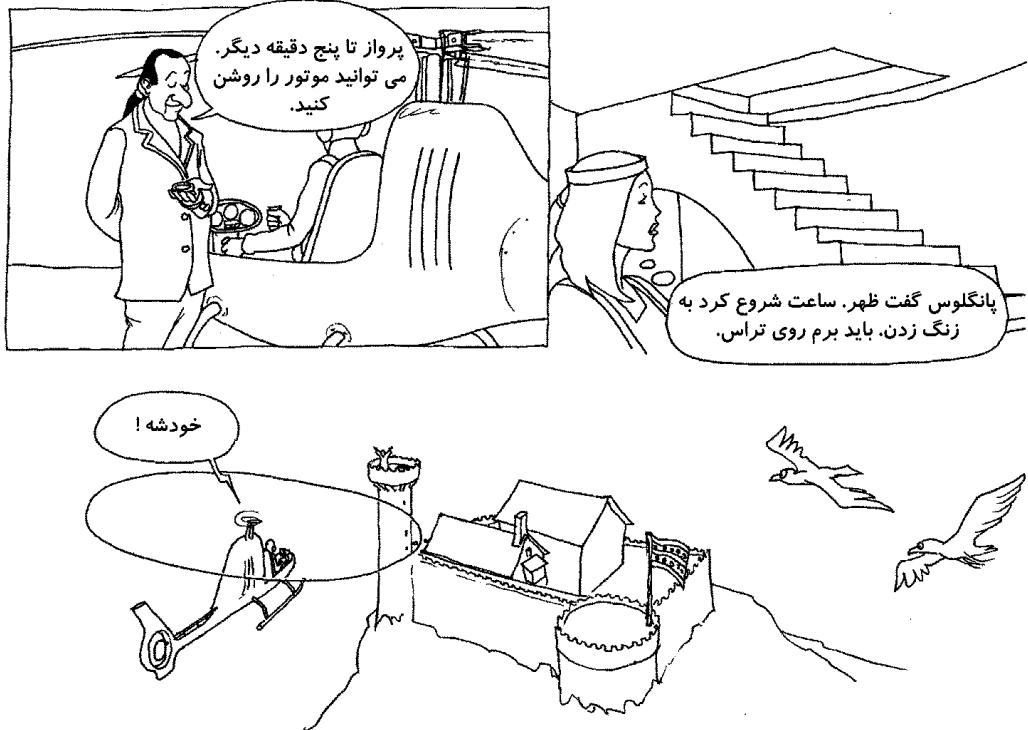
با در نظر گرفتن سرعت پره نسبت به محیط پیرامونش (v) و سرعت پرواز هلیکوپتر (v)، میزان جریان متناوبی که پره حرکت کننده به سمت جلو با آن در ارتباط است برابر است با $v+v$. همچین میزان این جریان برای پره ای که به سمت عقب حرکت می کند برابر است با $v-v$. پس نیروهای فشار واردہ بر دو پره بسیار متفاوت است.

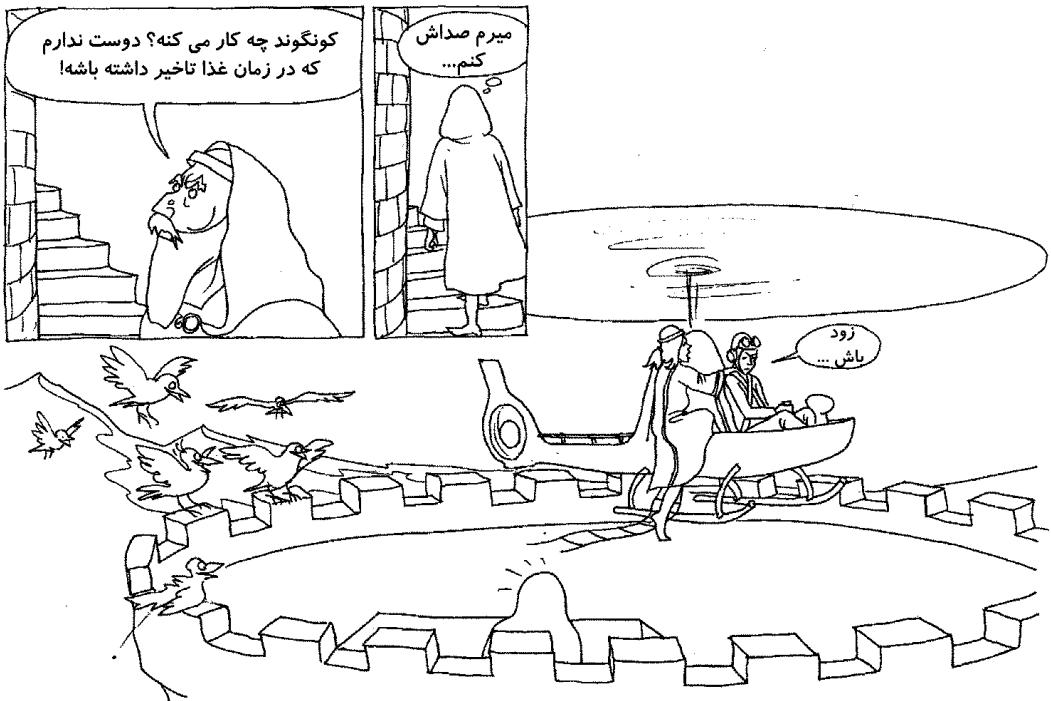

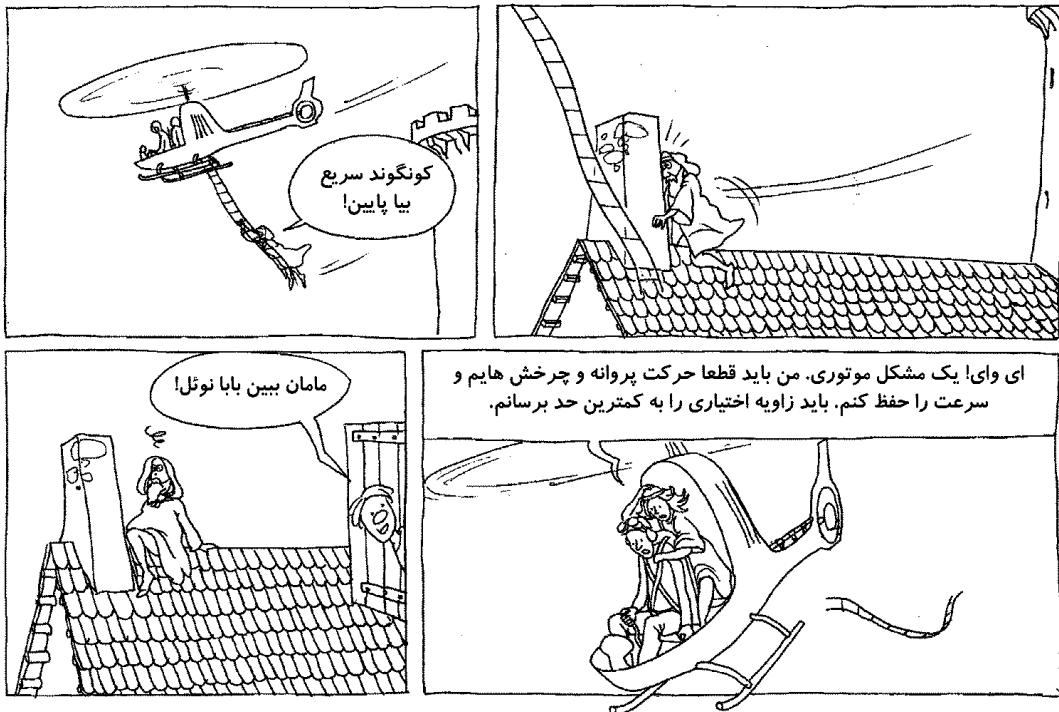

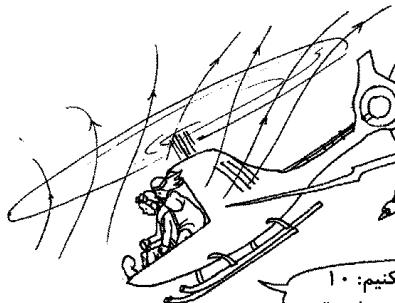

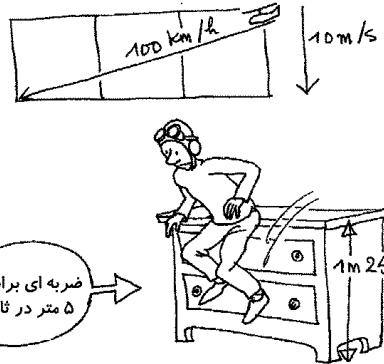

خیلی خوب، حالا جریان هوا برعکس شد. از پایین به سمت بالا حرکت می کند. ما به نوعی چرخش خودکار رسیدیم، هلیکوپتر من تبدیل به نوعی هواجرح شده است. بخش موتوری و چرخش خودکار پروانه بقیه اجزا را به حرکت در می آورد.

خوب یک هلیکوپتر هم میتواند در هوا بدون نیروی موتور پرواز کند.
چه جوی میشه باور کرد!

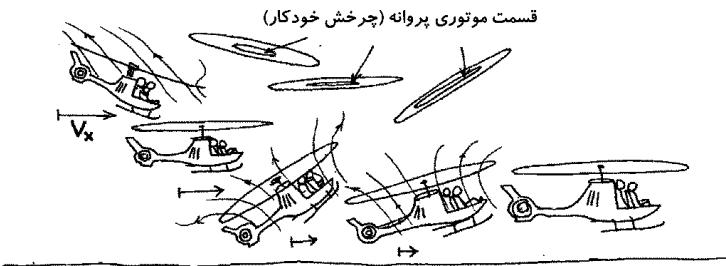
با همه احوال ما با سرعتی بسیار بالایه سمت پایین حرکت میکنیم: ۱۰
متر در ثانیه. مثل سرعت یک سنگ نیست اما خیلی هم از آن دور نیست.

در سیستم چرخش خودکار یک هلیکوپتر سرعتی برابر با ۱۰۰
متر در ساعت دارد که مطابق است با آیرودینامیک ۳. در
چرخش خودکار عمودی سرعت سقوط برابر با ۲۰ متر در ثانیه
خواهد بود که در اثر این سرعت سافران کشته خواهد شد.
برای به اثبات رساندن این نظرها باید گفت که یک انسان می
تواند ضربه سقوطی با سرعت ۵ متر در ثانیه را که برابر است با
پریدن از روی یک بوفه، تحمل کند. ضربه سقوطی با سرعت ۱۰
متر در ثانیه برابر است با سقوط از ارتفاع ۵ متری.

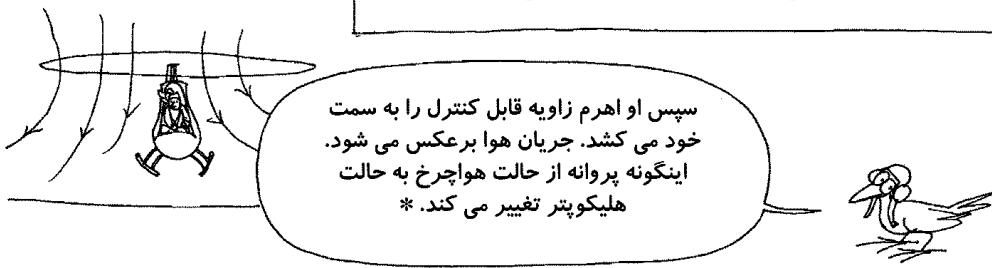

$$(*) V_{(m/s)} = \sqrt{2gZ} = \sqrt{20 Z}$$

مانور فرود

در ارتفاع ده متری کاندید به سرعت اهرم را می کشد تا زاویه قابل کنترل را به حد اقل برساند. سر ماشین به سمت بالا می آید و پره ها با جریان باد متناوب بسیار قوی برخورد می کنند که در قسمت پروانه و موتور این فشار شدت میابد. اینگونه او انرژی جنبشی حرکت به سمت جلو را به انرژی چرخش تبدیل می کند و سپس به دسته فشار می آورد.

* در این مانور آدرنالین بسیاری مصرف می شود.

کاندید عزیزم می بینید در بهترین جهان ممکن همه چیز برای خوبی است. اگر شما از درب قصر بارون به شدت رانده نشده بودید، هلیکوپتر را اختراع نمی کردید

پایان

تشکر فراوان از پاسکال شرتیان برای توصیه های دقیق فنی او.